

Kapelletjespad Delden - Zenderen

Auteur: Marycke Naber

Landgoed Twickel, kijktuin, park van De Zwanenhof

Veel religieus erfgoed langs deze route! Vanaf het station loopt de route langs de middeleeuwse Oude Blasiuskerk het centrum van Delden uit, langs de watertoren en over het uitgestrekte landgoed Twickel: over de Deldeneresch en het Koematenveld met vlonderpad en langs de Twickelervaart. In Azelo kan een particuliere tuin bezocht worden. In het park van het voormalige retraitshuis De Zwanenhof bevindt zich een klein kerkhof met een Lourdesgrot en een kruisbeeld en in de voormalige zusteruin een andere Mariagrot. In Zenderen zijn diverse Mariabeelden te zien: aan de voorgevel van een woonhuis en op de RK begraafplaats in een kleine Mariagrot en een Mariakapel; daarnaast staat een kruiskapel. Van daar is het nog een klein stukje naar de bushalte. Dit is de 49e etappe van het Twentse Kapelletjespad (ongeveer 900 km!). Het begint in Borne en loopt via Noord-Twente naar Oldenzaal. Dan via Zuid-Twente terug naar Borne. Het pad kan als langeafstandswandeling worden gelopen, maar ook per etappe als dagwandeling. Van het Kapelletjespad is de wandelgids 'Twentse Kruistochten' afgeleid, met twaalf rondwandelingen, uitgekomen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Station Delden - bushalte Zenderen (11,5 km)

NB Raadpleeg de openingstijden van de bezienswaardigheden en de horeca.

- Steek vanaf het station de weg over, ga LA over het voetpad, dan de 1e straat RA. Loop bij de kruising RD, Kortestraat.

Aan de rechterkant staat een schoorsteen. Deze is een overblijfsel van een fabriekscomplex voor wollen stoffen.

- Ga bij het kruispunt LA, Zuidwal, aan het eind RA en meteen LA, Kerkstraat. Ga in de bocht naar links schuin RA over het straatje met waaierpatroon en RD langs de kerk.

Het plein rechts van de kerk werd tot 1829 als begraafplaats gebruikt. Aan de andere kant bevindt zich een veerooster. Dat diende om de varkens buiten te houden en te voorkomen dat zij met hun snuit in de graven gingen wroeten. Het werd ook wel duivelsrooster genoemd, omdat men tevens hoopte de duivel (met bokkenpoten!) buiten de gewijde ruimte van de kerk en het kerkhof te houden.

De vroegste vermelding van de Oude Blasius, toen nog een houten kerk, is van 1118. In de huidige gotische hallenkerk bevinden zich nog resten van een 12e-eeuwse voorganger, een laat-romaanse kruisbasiliek. Het is na de St. Plechelmus in Oldenzaal de oudste kerk van Twente. In 1602 is de kerk door Prins Maurits aan de protestanten toegewezen.

De kerk heeft een mooi interieur met onder meer herenbanken en grafmonumenten van de heren van Twickel. Tijdens de restauratie van 1968-70 zijn 15e-eeuwse muur- en plafondschilderingen tevoorschijn gekomen.

- Ga na de afsluitboom RA (Achter de kerk), aan het eind LA, Marktstraat. Zijstraten negeren, loop na het speeltuintje RD over de loopbrug.

1. Ga daarna LA over het onverharde pad resp. klinkerpad. Steek aan het eind de asfaltweg over en ga RA over het fietspad.

De watertoren is in 1894 gebouwd in opdracht van baron van Heeckeren van Wassenaar van landgoed Twickel, naar een ontwerp van architect Halbertsma. De toren diende als waterreservoir voor het blussen van branden op Twickel.

Daarnaast wilde de baron aan Delden een waterleiding schenken. Het water bij Twickel was echter niet bruikbaar als drinkwater vanwege het hoge zoutgehalte. Daarom werd de toren aangesloten op het waterleidingnet van Almelo, met een pijpleiding van ca. 10 kilometer. Mede naar aanleiding van de ontdekking van de zoutlaag in de bodem van Delden is in 1918 begonnen met de zoutwinning in Boekelo.

- Ga de 1e weg LA, Lage Esch, bij het bankje ter herinnering aan de Eschschool RD, daarna het 1e karrenspoor schuin RA. Volg de weg tot bovenop de es.

2. Ga in de bocht naar rechts schuin LA, een smaller karrenspoor. Steek de brede zandweg over en ga RD over het zandpad. (honden aan de lijn!)

- Ga aan het eind, na 2 klaphekken, RA, een karrenspoor. Loop in de bocht naar rechts RD, een zandpad. Steek na het klaphek de asfaltweg over en loop RD door het volgende klaphek.

3. Het zandpad gaat over in een vlonderpad door een nat heidegebied. Ga na de brug over de Twickelervaart LA, een zandweg.

De Twickelervaart werd in 1771 gegraven in opdracht van Carel George van Wassenaar Obdam, eigenaar van het nabijgelegen kasteel Twickel. Het doel ervan was het bevorderen van de handel en nijverheid in Twente. Na het midden van de 19e eeuw raakte de vaart buiten gebruik.

4. Steek na de afsluitboom aan het eind de asfaltweg over en loop RD, een bospad. Ga aan het eind RA, een zandweg met fietspad. (links bij de brug staat een picknickbank).

- Ga bij de zessprong RA richting Borne. Ga na ca. 150 m, vlak na een afsluitboom met bankje aan de linkerkant, RA over een onopvallend bospad.

Het pad gaat over in een graspad tussen weilanden en is, vanwege beduchtheid van de boeren op de gevaarlijke koeienziekte Neospora, verboden voor honden, ook aangelijnd. Loop met een hond dus RD over de halfverharde weg met fietspad. Deze gaat over in een klinkerweg. Zie verder bij routepunt 5.

- Na het eind van het weiland aan de rechterkant leidt een brede vlonder naar het prachtige park van de familie Wilmlink. Hier mag u vrijelijk rondwandelen.

- Keer terug naar dezelfde vlonder, ga daarna RA over het graspad. Ga aan het eind RA, een klinkerweg met fietspad.

5. Ga bij het kruispunt LA, Kuipersweg, langs rustpunt Gasterij De Beiert. Steek na het viaduct over de snelweg de voorrangsweg over (kijk uit!) en loop RD, Retraitehuisweg.

Bezinningscentrum De Zwanenhof is in oktober 2019 failliet verklaard. Er zijn plannen om er een gezondheidscentrum van te maken. Waarschijnlijk is het nog mogelijk om over het terrein te lopen, zo niet, volg dan de weg langs het verzetsmonumenten en zie verder bij routepunt 6.

- Ga iets voorbij de klinkerweg naar De Zwanenhof LA langs de picknickbank. Volg het graspad, steek de klinkerweg over en loop RD over het zandpad, bij de kruising eveneens RD.

De Zwanenhof was ooit een vermaard retraitehuis, ontworpen door architect Sleiderink uit Delden. Het werd gesticht en geleid door de paters Redemptoristen. Tussen 1929 en de jaren zestig trok het meer dan 150.000 bezoekers. Voor het huishoudelijk werk zorgden tot 1994 de Kleine Zusters van de H. Joseph uit Heerlen, die een aparte vleugel van het huis bewoonden. In de jaren zestig veranderde het huis gaandeweg in een soort eigentijds bezinningscentrum, waarbij het exclusief katholieke karakter verdween. De Redemptoristen vertrokken in het jaar 1999.

- Zijpaden negeren, ga na de bocht naar rechts LA door het poortje in de heg.

Hier liggen een aantal mensen begraven die in het retraitehuis hebben gewerkt. Op de begraafplaats staan een kruisbeeld en een Lourdesgrot. Bernadette schuilt in een kleine grot daarvoor.

- Loop terug, loop na het poortje RD, ga bij het halfverharde pad LA, dan het 1e zandpad LA.

In natte tijden kan het vooral op het grasveld aan het eind van het pad erg drassig zijn. Alternatief: loop RD over het halfverharde pad, zie verder bij #.

- Ga aan het eind van het grasveld RA, dan het 1e pad RA. Loop RD in de richting van De Zwanenhof, ga bij het halfverharde pad LA.

Na het houten hek bevindt zich aan de linkerkant, in de voormalige zusteruin, een Mariagrot.

- Ga aan het eind van het pad LA en volg de klinkerweg tot de voorgevel van De Zwanenhof, ga LA over de oprijlaan naar de asfaltweg, daar LA.

Na een paar boerderijen staat bij de bocht naar rechts aan de rechterkant een monument ter herinnering aan drie verzetslieden die hier door de Duitsers werden gedood. Zie het informatiebord.

6. Loop in de haakse bocht naar links RD over de brug. Ga na het spoortunneltje RA en meteen LA langs de rechterkant van de (Azeler)beek.

- Steek de asfaltweg over en loop RD over het graspad langs de beek. Loop bij de brug RD door de afsluitboom (LA over de brug is na ca. 100 m een rustpunt).

7. Loop verder over de klinkerweg (Erve Kokenberg), steek de voorrangsweg over en ga RA over het trottoir.

De voormalige eigenaar van de wijnkoperij op nr. 34 had zijn verzameling heiligenbeelden tussen de wijnvoorraad staan. Aan de voorgevel van zijn woonhuis op nr. 30 heeft hij rond 2000 een Mariabeeld laten plaatsen.

- Ga de 3e (doodlopende) weg LA, Oude Kerkweg, na de parkeerplaats RA door de toegangspoort met hek van de begraafplaats.

Dit was het kerkhof van de Stephanuskerk, die in 1946 is afgebroken. Sindsdien fungeert de kerk bij het Karmelietenklooster als parochiekerk van Zenderen. Het poortgebouw met enkele gedenksteden van de voormalige kerk is in 2002 door vrijwilligers gebouwd.

Rechts op het kerkhof staat een kleine Mariagrot met daarop de woorden 'Ook het ongedoopte kind is onder mijn hoede'. Baby's die levenloos ter wereld kwamen of heel kort leefden werden vaak ongedoopt en naamloos begraven. Dit monumentje herinnert aan hen en is een gedenkplaats voor de nabestaanden. Het kwam in de plaats van een bakstenen nis met stenen Mariabeeld, die in 2005 was opgericht.

Achteraan staat een Mariakapel. Eerder was het een barenhuisje, een opslagplaats voor materieel. Na het gereedkomen van de entree kwam men op het idee, het huisje te verbouwen tot Mariakapel. De makers gebruikten daarvoor veldkeien uit tuinen van Zenderen. In mei 2006 was de kapel gereed. Het eikenhouten Mariabeeld is meer dan een eeuw oud. Het heeft voor die tijd in het processiepark bij de paterskerk gestaan.

- Ga rechts langs de Mariakapel, door het hekje (achter u sluiten!) en RD over het klinkerpad.

- Ga aan het eind RA, een klinkerweg, aan het eind daarvan LA naar de bushalte.

Praktische informatie

Bos, landelijk gebied, beek. 60 % onverhard

Kijken

Galerie Perron 1, achterkant stationsgebouw Delden; alleen van buitenaf te zien
Grote of Oude Blasiuskerk, Kerkplein 3, Delden. Open: zie pgdelden.nl/gebouw, tevens apr. t/m okt. 1e zaterdag van de maand 10.00- 15.00 tijdens streekmarkt. Bijzondere diensten uitgezonderd

Eten en drinken

Kunstcafé Het-Loket van Perron 1, station Delden,
visithofvantwente.nl/attracties/galerieen-ateliers/1673-MIKC-%7C-Perron-1/
Gasterij 't Oaldersshoes, Kerkstraat 5, Delden, 074-3761428, oaldersshoes.nl
Hotel-restaurant Sevenster, zie bij 'Overnachten'
Zomerterras Gasterij De Beiert, Kuipersweg 9, Azelo, 06 23710101, debeiert.nl/koffie-tussen-de-koeien/
Rustpunt Tinkerhoeve 'De Bonte Parels', Zeikerweg 8, 074-2671861, 06 55374198
Restaurant Al Capone, Hoofdstraat 26, 074-8200269, restaurantalcapone.nl
Pannenkoekenhuis Smikkel, Hertmerweg 45a, Zenderen, 074 357 7534, smikkel.metro.rest

Overnachten

B&B Stadslogement Delden, Kortestraat 2a, Delden, 074-7366260
Hotel-restaurant Sevenster, Marktstraat 6, Delden, 074-3761391, sevenster.nl
B&B Den Zoeten Inval, Marktstraat 16, Delden, 06 17891304, soeteninval.nl
Hotel De Zwaan, Langestraat 2, Delden, 074-3761206, dezwaandelden.nl

Hotel-restaurant Het Witte Paard, Hengelosestraat 8, Delden, witte-paard.nl
Gasterij De Beiert, Kuipersweg 9, Azelo, 06 23710101, debeiert.nl
B&B Erve Boskott'n, Blokstegenweg 5, Azalo, 06 40471921, erveboskott-n.nl
B&B De Zeilker, Zeilkerweg 1, Zenderen, 074-2667647, dezeilker.nl

Openbaar vervoer

Station Delden, sprinter Zutphen-Oldenzaal (Blauwnet)
Bushalte Old Coopers Hall, Zenderen, lijn 51 Hengelo NS - Almelo NS
Regiotaxi Twente: 0900-1814, regiotaxitwente.nl (minstens 1 uur van tevoren reserveren)

Routebeschrijving, topografische kaart en GPS-track van deze wandeling vind je op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/kapelletjespad-delden---zenderen/15730/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In de wandelgids 'Twentse kruistochten' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen langs in totaal 112 kapellen en kruisbeelden. De wandelingen zijn min of meer afgeleid van het Twentse Kapelletjespad van ca. 800 km (in etappes van gemiddeld 15 km, die eveneens op de Wandelzoekpagina (www.naberpaden.nl) zijn gepubliceerd). De wandelgids bevat mooie foto's en interviews met vrijwilligers die de kapelletjes en wegkruisen onderhouden. De gids is in te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50